

# Совет күрүнениң айыыл чок чорук органнарының ажылдакчыларынга

# ШЫҢ

**СЭКП Тыва обкомунуң, Тыва АССР-ниң Дээди  
Совединиң болгаш Министрлер Чөвүлелиниң органы**

1967 ч. декабрь 22 | ПЯТНИЦА № 299 (6835) | Өртээ 2 көп.

## СОВЕТ ЧЕКИСТЕРНИНҢ БАЙЫРЛАЛЫ

Декабрь 20-де Кремльдиң съездилер ордузунга Совет күрүнениң айыыл чок чорук органнарының 50 чыл оюн Москваның ажылчы чоннарының төлөөлөрүнүнүң чыгыш бөлүгүндө болгон. Хуралдык президиумунда — эштер Л. И. Брежнев, Г. И. Воронов, А. П. Киршенко, А. Н. Косы-

гин, К. Т. Мазуров, А. Я. Пельше, Н. В. Подгорный, М. А. Суслов, А. Н. Шелепин, Ю. В. Андропов, В. В. Гришин, И. В. Капитонов, Б. Н. Пономарев, М. С. Соломенцев болгаш оон-да өскелер. Олар-биле кады — социалистик чурттарыны күрүнениң айыыл чок чорук

органнарының төлөөлөрүнүнүн баштыгы. Хуралды СЭКП ТК-ның Политбюро кезжигүүнүң СЭКП-ниң секретары М. А. Суслов Совет күрүнениң айыыл чок чорук органнарының ажылдакчыларынга СЭКП ТК-ның, ССРЭ-ниң Дээди Совединиң Президиумунуң болгаш ССРЭ-ниң Министрлер

чу улуг көдүрлүүшкүнүң соңгаш. СЭКП ТК-ның Политбюро кезжигүүнүң СЭКП ТК-ның секретары М. А. Суслов Совет күрүнениң айыыл чок чорук органнарының ажылдакчыларынга СЭКП ТК-ның, ССРЭ-ниң Дээди Совединиң Президиумунуң болгаш ССРЭ-ниң Министрлер

Чөвүлелиниң байыр чедирген чалазын номчаан. СЭКП ТК-ның Политбюро кезжигүүнүң кандидаты, ССРЭ-ниң Министрлер Чөвүлелиниң чыныгы Чөвүлелиниң айыыл чок чорук комитетиниң даргазы Ю. В. Андропов илеткел-кылган.

Совет күрүнениң холунда чидик чеспек болуп келген. БОК-тун алдарлыг чаңчыларын ам күрүнениң айыыл чок чорук органнары уламчылап турар. Күрүнениң айыыл чок чорук органнарыниң коммунист партия кижизиткен болгаш дадыктырган ажылдакчылары ооң шуут, хүн бүрүдө удуртулгазы-биле совет улуска шыңчы бараан болушаан, боттарының күжүн болгаш амыттын харамнамай, Совет күрүнениң дайыннарынга, империалисттик разведкаларның чимченишкениннеге удур демиселди чорудуп турар.

Ол сорулгалары чедикшикниң күсөдириниң кол чүүлү күрүнениң айыыл чок чорук органнарыниң коммунист партиянын чон-биле буруде удуртуу турары, оларның чон-биле чарылбас харылзаазы, социалисттик хообул-дүрүмүн шыңгы сагыры, революстуг серемчилди сайзыраңгайжыдары болуп турар.

СЭКП төп КОМИТЕДИ (СЭТА).

ССРЭ-НИН ДЭЭДИ СОВЕДИНИНГ ПРЕЗИДИУМУ  
ССРЭ-НИН МИНИСТРЛЕР ЧӨВҮЛЕЛИ

## Эш Ю. В. Андроповтуң илеткелиниң допчулалы

Күрүнениң айыыл чок чорук органнары СЭКП Төп Комитетиниң, ССРЭ-ниң Дээди Совединиң Президиумунуң болгаш Министрлер Чөвүлелиниң байыр чедирген чалазын шүтүвүстүң сагыш-сеткилизине ханызы-биле өөрчүтү болду. Чекист органның ажил-чорудулгазын белин-биле илеткелдиң Совет Эвилелиниң өрдөөлөрү-биле болгаш медальлары-биле Күрүнениң айыыл чок чорук комитетиниң болук хөй ажылдакчыларының шаптаканымдан база илерден. Партиянык болгаш Совет чазактын биске буурек көргүсүени дээн, бистин ажылы-мысты белин-биле үнелгени дош эвни-биле өөрчү четтиргениниң күрүнениң айыыл чок чорукунуң ажылдакчыларының өмүкөөздөндө илергелдеш, бистин узат Төрөң чуртувустуң мурунуга боттарының хүлээлгенин күсөдириниң совет чекистер күжүн харамнамай бөр дөп бууредиргез сөзүвүстү бөрүн менчө чопшорен көрүңер! — деп, Ю. В. Андропов чуталаан.

Бүгү делегейде, төөгүтүңе 1967 чыл ооңа үе-чада болуң — кижи төрөгениниң чаа коммунисттик үзүңиң өгөөн болган Октябрь революциязының чартык чус чымчык байыраал оюңуң чыгы болуң көздө арттар.

Тыгга бодуң догуннаан баштайгы түңүрүндөң өгөөлөш-лө ажылчык, тараачыларың делегейде эң баштайгы тилегиңиң революциязың чалаан алышкынарың камгалаар болгаш хөвөр арттарың сорулгалыг албан черлерин тургускан.

Совет улус маалырың оруку эркен. Ол оруку оң-биле кады күрүнениң айыыл чок чорук органнары база эркен. 1917 чылдың декабрь 17-де Владимир Ильич Ленинниң савалын эбуугар Бүгү-россиянык контрреволюция-биле болгаш саботаж-биле демисекириң Оңса Комиссиязы тургустунган. Партиянык болгаш улустуң тура-сорууну эбуугар Октябрьниң чалаан алышкынарың чекистерге камгаланган. Октябрь революциязың эбуугар камгалакчы болгаш чеспек болган БОК-тун дайынчы ажыл-чорудулгазы ыңчадыр эгээлгөн. Күрүнениң айыыл чок чорук органнары оон бөр-лө боттарының берге болгаш хүндүтү хүлээлгенин үргүчү күсөдирге көлгөн деп, илеткелди оон илди чуталаан.

Пролетарият диктатуразының кол сорулгалы — түрүтүчү ажил-шынчир сорулгал болгаш деп, Владимир Ильич чыгыш эвес улаа дөмгөлдөң көргөн. Бистин Төрөң чуртувустуң каргыч чеспек делемнеринге калбарган, социализм дөң кайгамчык улуг демиселдин шынчирлиг кол улавышкынары — социалистик үдүтүвү, социалистик көдө ажыл-чорудулганы тургузары, шынчил харылзааларың бүгү системанык социализмге эбу-биле эде тургузары турган. Бистин чуртувустун байдата алган дайыннары-биле, чеп-сокет контрреволюция-биле болгаш интервенция-биле кадык-дошкун сегириниң алышкынарыга ол демиселдин эгээр укур таварышкан.

Ленинниң чуталаанын эбуугар алдыгы, контрреволюцияның бүгү чимченишкенин эажылчын, тараачыларың сагыш-сеткил деткичегине даяган, өршөк чок, шалымчыл, доп-дораан алыр шыгыттыг кемчелер-биле чыгышаан, сүлгөчлөрүнүң боддарың пролетарият диктатуразының илердини шылдар органы бистин социалистик революциямыска эргежөк чугула турган. Бидың орган БОК болган.

В. И. Ленин БОК-тун ажил-чорудулгазың өң чугула принциптери революцияның хөдөгөн кызыл-каар чөк бердиниңиң, улус-биле сырып харылаа, партияга болгаш Совет эрге-чарыгыга чайгыш чок шыңчы болуру, аңгы дайыннары-биле шыңчы демисел, пролетарият болжү тумалың — деп, узан тодараткан. Демократтың ол принциптер чекистериниң ажил-чорудулгазың үнелгени болуп келген болгаш болушаан турар деп, илеткелдиң демгелдеш.

Бо чыл тураскаалдыг хөй хүнверлэт болган. Оларның хүн бүрүд-лө Совет күрүнениң тургустунганының төөгүдүнө чүдү үе-чада болуң турар. Бистин милицияныкы болгаш совет сүдүвүстүң 50 чыл оюңуң оон даяр болуң күрүнениң айыыл чок чорук органнары боттарының чартык чус байыраал оюн демиселден турар-дыр ийн ай болгаш маалырың. Совет Армиямыстың алдарың байыраалың өрттирер бис.

Совет күрүнениң төөгүдүнүң алдарың ол бүгү хүнвери шынчыл сымры харылзаалык болгаш хан утка-шылдарың. Анык Совет эрге-чарыгы бо дүңүдүрүшкүңүң соңгаш.

Совет эрге-чарыгыга чайгыш чок шыңчы болуру, аңгы дайыннары-биле шыңчы демисел, пролетарият болжү тумалың — деп, узан тодараткан. Демократтың ол принциптер чекистериниң ажил-чорудулгазың үнелгени болуп келген болгаш болушаан турар деп, илеткелдиң демгелдеш.

Ол арыг болгаш чырык чаагай овуру-хөвирин хумагалар, кадагалатканың, боттарының бүгү ажил-чорудулгазы-биле аңа шыңчы болуруң күрүнениң айыыл чок чорук органнарының ажилдакчылары боттарының билин илеткелдиң дыйканың. БОК-тун, оон сонда Күрүнениң каттышкан политиктиң эргелетиниң

Совет эрге-чарыгыга чайгыш чок шыңчы болуру, аңгы дайыннары-биле шыңчы демисел, пролетарият болжү тумалың — деп, узан тодараткан. Демократтың ол принциптер чекистериниң ажил-чорудулгазың үнелгени болуп келген болгаш болушаан турар деп, илеткелдиң демгелдеш.

Совет эрге-чарыгыга чайгыш чок шыңчы болуру, аңгы дайыннары-биле шыңчы демисел, пролетарият болжү тумалың — деп, узан тодараткан. Демократтың ол принциптер чекистериниң ажил-чорудулгазың үнелгени болуп келген болгаш болушаан турар деп, илеткелдиң демгелдеш.

Совет эрге-чарыгыга чайгыш чок шыңчы болуру, аңгы дайыннары-биле шыңчы демисел, пролетарият болжү тумалың — деп, узан тодараткан. Демократтың ол принциптер чекистериниң ажил-чорудулгазың үнелгени болуп келген болгаш болушаан турар деп, илеткелдиң демгелдеш.

## Бистин Төрөң чуртувустуң

### ИЛЫЧИННИН ЧУРТУВУН

#### ДУГАВЫДА НОМ

**УЛЬЯНОВСК.** Привольяның ном үндүр чериниң Ульяновск салыры «Ильичиниң чурту совет бөжөң чылар дүргүдүн» деп ном үндүрүң. Ол ном улуг баштынчың чуртуларгың — Ульяновск областың ажилчы чоннарының Совет күрүнеге чартык чус чылаа эркен орун тодоргалар көргүсөң. Допчу тоорго-экономика өскөртеринде ол чериң экономика, културазын хөжүдүрүң чедип аздыган чедикшиктерин илергелдеш.

#### БУЛАКТАР ОДАРЛАНЫ

#### СУГГАРЫШ ТУРАР

**АЛМА-АТА.** Согаттынның боду агар суг дамчыдылганың 62 километр дуртуу шүгүмү акылаада кирген. Даг булактарының суу ову дамчыштыр муң-муң гектар одарларда келген. Ол суг Алма-Ата областың кап-даа сохоттарың суг-биле хандырының.

### ЭЖИЖДИНГЕ ДОГУМ БОЛУР.

Беш чыл эргижиргээже чедир суг дамчыдылганың кымалык база дөрт шүгүмү Чедик-де-Валканың тургустунар.

#### ТАДЖИКИСТАННИН

#### СУУРЛАРЫ САВЫРАП

#### ТУРАР

**ДУШАНБЕ.** Таджикстаның даг сууларың узат байыраал чылында ийн муң ажык чаа тургудлар каастан. Оларның хойунуң кол планнарың эбуугар турду турар. Бо чылын республиканың колхозтарыга чагайжыктын 40 ажыг муң дөрбөсчиг метр чуртталга

### СОЛУД, 67 ШКОЛААРЫНЫ, ЭМНЕГЕ

челерин туткан.

#### КӨДӨЗ — ХООРАЙ ДЕГ БОЛУР

Шахбуз районунуң Дж. Джабарлы аттыг колхозуңуң ажил-челериңиди кыдыргылыг эгээлгенин өөкүдүң үндүргөн. Олар В. И. Ленинниң төртүңүң өзү хүнүңдөн бөр 100 чыл боду оон тодотуң уткурунга белеткемешпашаң, боттарының Кюки суурун улам чагайжыдарыңдык, колхозчуларың култураларың белдениңиң планың тургузуң алган. СЭКП-ниң Бахчевань обкомунуң бюорозу ол шимчөшкүниң чүдүдүг деп санаан.

### СУУРУН ЧУРТАКЧЫЛАРЫ КУЛТУРА

#### БАЖЫНЫ, БИР ЧАА БАЖЫНЫ, ХАРЫЛАА САЛЫРЫ, АВТОМАТТЫГ ТЕЛЕФОН СТАНЦИЯЗЫ

#### ТУДУП АЛЫР.

#### ЧУРТАЛГА МЕРГЕЖИЛИНИН

#### ШКОЛАЗЫ

Таджикстаның хөвөгүн эң улуг ажил-атгыларыңдык бирээ — Нау районуң Ленин атыг келди ажил-атгы артединде мидиң школа ажиттыган. Баштайгы чыгылоо чус колхозчу хөрөгөңнөр уруугарың аары бөрүңдөн баш буруңгар чайлаңыр дугавыда дуржуламың тургудар ажиттыңиң чуталаан дыйлаан. Оон сонда ол чериң сургалың овары чаагай чык-анданың плав кылмырның 10 шаа ардаларын чугаалан берген. Чонун анык хөрөгөңнөр өредидегинге бараан болуң ол бөр бин университетиниң програм-мазында башкылаа эртемниң, санитария, гигиена талазы-биле болгаш ашы-чөм кыдыр талазы-биле лекциялар бар.

(СЭТА).

### СУУРУН ЧУРТАКЧЫЛАРЫ КУЛТУРА

#### БАЖЫНЫ, БИР ЧАА БАЖЫНЫ, ХАРЫЛАА САЛЫРЫ, АВТОМАТТЫГ ТЕЛЕФОН СТАНЦИЯЗЫ

#### ТУДУП АЛЫР.

#### ЧУРТАЛГА МЕРГЕЖИЛИНИН

#### ШКОЛАЗЫ

Таджикстаның хөвөгүн эң улуг ажил-атгыларыңдык бирээ — Нау районуң Ленин атыг келди ажил-атгы артединде мидиң школа ажиттыган. Баштайгы чыгылоо чус колхозчу хөрөгөңнөр уруугарың аары бөрүңдөн баш буруңгар чайлаңыр дугавыда дуржуламың тургудар ажиттыңиң чуталаан дыйлаан. Оон сонда ол чериң сургалың овары чаагай чык-анданың плав кылмырның 10 шаа ардаларын чугаалан берген. Чонун анык хөрөгөңнөр өредидегинге бараан болуң ол бөр бин университетиниң програм-мазында башкылаа эртемниң, санитария, гигиена талазы-биле болгаш ашы-чөм кыдыр талазы-биле лекциялар бар.

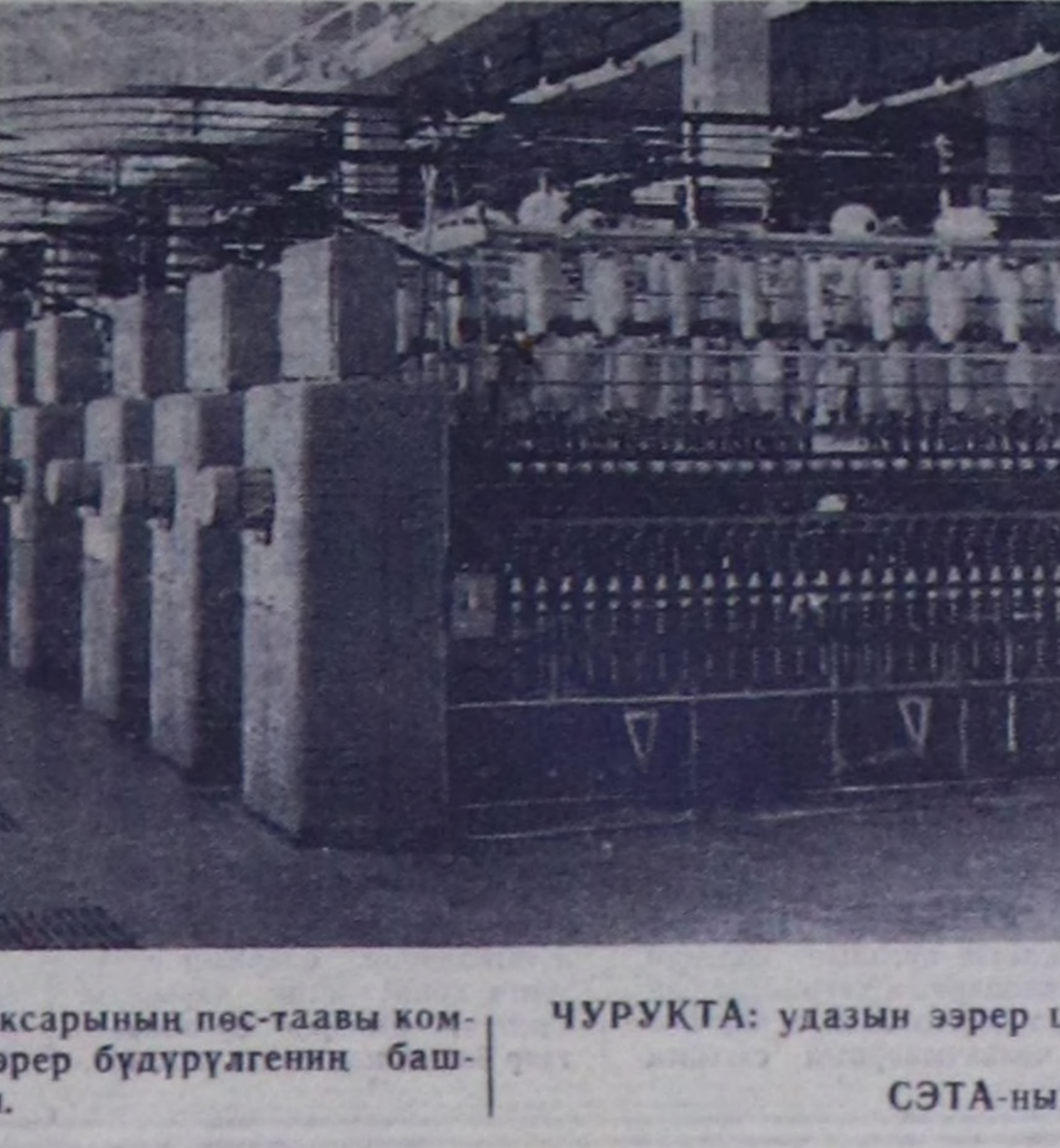
(СЭТА).

### ССРЭ-НИН ДЭЭДИ

#### СОВЕДИНИНГ ПРЕЗИДИУМУДА

Чуртуңуң чонунуң ордузунга санитар-кадыкшыдыга болгаш профилактика ажилын чорудар талазы-биле совет кадык камгаладынга ду-ча чедирериниң ачы-хавыяларың болганы дөң 1967 чылдың декабрь 20-де Чарлым-биле ССРЭ-ниң Дээди Совединиң Президиуму ССРЭ-ниң Кызыл Крест болгаш Кызыл чартык Ай иптештелини комитеттериниң болуң хөй ажилдакчыларың, дошорларың, активчаларың ССРЭ-ниң ор-деннери, медаллары ССРЭ-ниң ор-ден иштиңа Тыва АССР-ден Кы-зыл Крест иптештелиң республика комитетиниң даргазы — Валентина Ивановна КОГАНКОВА «Күш-ажык-чы эрөө-маалырың чорук дөң деп медал-биле шаңдаткан.

(СЭТА).



Чуваш АССР. Чебоксарының пес-таавы комбинатында удазын эерер бүдүрүлгениң баштайгы ээлдөөн туткан.

#### ЧУРУКТА: удазын эерер цехтин хөвир.

СЭТА-ның фотомедээзи.

## СОРУК КИРИКЧИ ШАННАЛ

Россия Федерациязын Октябрь революциязын ордени-биле шаңнаан дугавыда ССРЭ-ниң Дээди Совединиң Президиумунуң Чарлым радиого дамчытканы Чоюн-Хечкин райоңда СЭКП-ниң ХХН съездин атыг совхоз-тун ажил-ишчилери сеткилдин ханызы-биле улуг оруну-биле лян-налар.











Воскресник

Биш-Хем районунун «Ташкент» колхозунун аялдары бештирер түндө ооар маш белет...

НОМЧУЛГА КОНФЕРЕНЦИЯЗЫ

Анык чогаалчы Алым-оол Дармаанын «Эрмин эреси» деп романынын номчулгучулары Вуур районда «Нызыл туку» колхозтун көздө...

Спорт

АЖЫЫ-БИЛЕ ЧУГААЛАЖЫЫЛ

Күш-куьтура болгаш спорт — кадыкшылым, омакшылым, күштүг шымырак болуру...

Күш-куьтура болгаш спорт — кадыкшылым, омакшылым, күштүг шымырак болуру...

Күш-куьтура болгаш спорт — кадыкшылым, омакшылым, күштүг шымырак болуру...

Күш-куьтура болгаш спорт — кадыкшылым, омакшылым, күштүг шымырак болуру...

Студентилерде

Кызыл хоорайда өрөддиге чөраеринде спортчу оюннар, маргылдаалар...

Күш-куьтура адамга чыкмакшылык, командаларынын каныштары...

Күш-куьтура адамга чыкмакшылык, командаларынын каныштары...

Күш-куьтура адамга чыкмакшылык, командаларынын каныштары...



ХАМААТЫ ДАЙЫНЫНЫН САКТЫШЫКЫНАРДАН дугабында

ВЯТКА ХЕМИН ОРКЕСТРИНГ ДИРИЖИРИ ДИ КЕШКЕНИВИС. Хамааты даймы домсөздөң чаа...

Шак мындыг чарышты организастаан чорук, сургууларын спорт болгаш күш-куьтура оюннарына...

Медицина учалышенин коллективин астыкый аалым спорт залы кылдыр таарыштыр дериш...

Төв хире хайгылычтыны шилеп алды. Оларнын кизи бурзуун эки бидир турган мен...

КИНО DEKABPЬ 22-DE. «НАИПРАД»: «Колумб» деп хемден келген эр...

Эргим номчуку! 1966 чылда үндүрсең Күрүвениң 3 хуулуз иштинки ойнашкынык...

Чаа чыл ёлкаларын тургузарда, өртке удур хемчеглерниң чуруму. Чаа чыл ёлкаларын тургузарда, өрт аймылын боддурбас сору...

Хамааты дайынынын сактышыкынардан. (Төңүзү, Эгең 3-кү арныда).

Хамааты дайынынын сактышыкынардан. ЧАА ЧЫЛДЫН ЁЛКАЛАРЫН ТУРГУЗАРДА